

D12.006

Uitspraak van het College van Toezicht

Kamer I

Zitting 6 november 2012

Inzake:

Ir A, architect BNA, gevestigd te ABC
klaagster

tegen

Z, architect BNA, gevestigd te ABC,
verweerder.

1. Bij brief van 9 mei 2012 heeft klager (hierna: A) een 'reconventionele klacht' ingediend tegen verweerder, ter aanvulling op haar verweerschrift tegen de klacht van verweerder (hierna: Z) tegen haar.
2. Nadat de voorzitter van het College besloot dat de klacht in behandeling kon worden genomen, heeft de raadsman van Z hiertegen bij brief van 21 mei 2012 geprotesteerd, onder mededeling dat de BNA-reglementen niet de mogelijkheid kennen van een reconventionele klacht. Namens het College van Toezicht is aan hem bij brief van 5 juni 2012 bericht dat dit standpunt juist is en dat de klacht als zelfstandige klacht in behandeling is genomen; omdat echter wel kan worden geconcludeerd dat de twee klachten een grote samenhang vertonen, heeft het College uit praktische overwegingen besloten ze op dezelfde zitting te behandelen.
3. Bij brief van 2 juli 2012, met 3 bijlagen, heeft Z verweer gevoerd.
4. Bij brieven van 27 juli 2012, met 2 bijlagen, en 4 september 2012, met 1 bijlage, hebben partijen op elkaars standpunten gereageerd.

5. Bij brief van 5 oktober 2012, met 4 bijlagen, heeft A een aanvulling op haar klacht ingediend. De raadsman van Z heeft laten weten er geen bezwaar tegen te hebben dat deze aanvulling ter zitting wordt behandeld.

Behandeling van de klacht

6. De klacht is op 6 november 2012 behandeld door Kamer I van het College van Toezicht. De kamer was als volgt samengesteld:

- mr L.C.J.M. Spigt, voorzitter,
- Ir. T.A. Ploeg,
- Ir. R.P. Moritz, leden,
- mr A.M.R. Smolders, secretaris.

Bij de mondelinge behandeling waren partijen aanwezig, A vergezeld van haar partner AB, Z vergezeld van zijn raadsman mr ZY, diens medewerkster mr ZYV, en zijn collega ZVW. Partijen hebben hun standpunten ter zitting herhaald en toegelicht, A onder overlegging van 1 bewijsstuk.

7. Op grond van de aan het College ter beschikking gestelde stukken en de mondelinge toelichting van partijen overweegt het College het volgende.

Status van hetgeen in de zaak 12.001 is aangevoerd

8. Zoals hiervoor in 2. is vermeld, is de klacht van A ingediend als 'reconventionele' (tegen) klacht in de zaak van Z tegen A. Beide zaken zijn vervolgens als afzonderlijke klachten 12.001 (Z tegen A) en 12.006 (de zaak die thans voorligt) na elkaar ter zitting behandeld. In de onderhavige zaak is in de loop van de procedure impliciet zowel als expliciet verwezen naar en voortgeborduurd op de zaak 12.001. Z heeft zich hiertegen niet verzet, ook niet ter zitting, bij welke gelegenheid hij op zijn beurt eveneens verwees en voortborduurd op de zaak 12.001. Gelet hierop zullen de proces- en bewijsstukken in zaak 12.001 geacht worden te zijn geïncorporeerd in de onderhavige procedure.
9. Bij brief van 21 december 2012 van mr ZY heeft Z laten weten dat hij zijn klacht wilde intrekken. Tevens deelde hij per mailbericht van 8 januari 2013, met 1 bijlage, mee dat hij per december 2012 zijn BNA-lidmaatschap heeft opgezegd. Bij brief van 10 januari 2013,

met afschrift aan Z, heeft de secretaris van het College aan A verzocht het College mee te delen of zij naar aanleiding van de intrekking van de klacht door Z reden zag haar klacht in trekken. Telefonisch (op 17 januari 2013) en per brief (21 januari 2013) heeft zij meegedeeld haar klacht te willen handhaven.

De feiten

10. Bij de behandeling van de onderhavige klacht staat, mede op grond van de overgelegde stukken, voor zover van belang het volgende vast.
11. Nadat A enige tijd in dienst was van Z, zijn partijen in 2002 een architectenmaatschap begonnen onder de naam 'Z A'.
12. In 2005 hebben Z en A gezamenlijk een opzet gemaakt voor een stedenbouwkundig plan voor het J in ABC Oost, en een opzet voor het architectonisch ontwerp voor de nieuwbouw van het BC aldaar. Daarna hebben zij ieder voor zich schetsen gemaakt voor de BCD. Na de schetsontwerpfase is A met zwangerschapsverlof gegaan en werd Z de projectarchitect. Het definitief ontwerp voor de BCD is gemaakt door Z en een medewerker van Z A.
13. In een boekje van de Alliantie getiteld 'de BCD, het nieuwe hart van de Indische buurt' wordt als architect vermeld 'Z A', als 'projectarchitect' Z en als 'projectarchitect bibliotheek' A.
14. De maatschap heeft succesvolle projecten uitgevoerd, xxxx
15. De oplevering van de BCD vond plaats in juni 2011.
16. Bij brief van 27 juni 2011 heeft A de maatschap opgezegd tegen 31 december 2011. De opzegging gaf Z het recht om op basis van het maatschapcontract 'de zaken uit de maatschap' voort te zetten. Hij heeft laten weten dat hij de maatschap wil voortzetten.
17. Bij mailbericht van 11 oktober 2011 heeft A onder meer aan Z geschreven:

"Z,

Ik trof net op het internet het volgende artikel van jou hand (zie link)...Ik ga er vanuit dat je vergeten bent dat dit project op naam staat van Z A Architectenbureau. Ik verzoek je dan ook vriendelijk de tekst van het artikel als zodanig aan te passen, zodat de verwijzing correct is. Namelijk: BCD/Z A Architectenbureau (..)"

De link verwijst naar een pagina op de site van OPQ van 4 oktober 2011 met onder de kop: 'BCD/Peter Z' een aantal foto's van de BCD en een beschrijving daarvan. Als architect wordt vermeld 'Peter Z' en als citeertitel: BCD/ Z. De tekst is volgens de desbetreffende pagina geleverd door Z.

18. In reactie op voornoemd mailbericht heeft Z aan A op 13 oktober 2011 onder meer het volgende geschreven:

"Beste A,

Eerst het antwoord op je vraag. Ik snap niet hoe je erbij komt dat ik vergeten ben Z A te vermelden. Natuurlijk niet. Het bureau bestaat alleen nog op papier en van enige samenwerking is geen sprake, integendeel. Je laat je binnen en buiten het kantoor kwaadaardig over mij uit zo ook over het ontwerp van de BCD.

Nu het een succes is wil je daar wel een graantje van meepikken. Niet erg waarachtig. Deze nare ervaringen moet ik helaas (nog) met jou meemaken. Omgekeerd wil ik niet met naam genoemd worden van projecten die jij op eigen kracht hebt gedaan. Ze zijn te mager en te visieloos. Denk daarbij aan xxxx. Ik ben teleurgesteld in je. Een uitzondering maak ik voor de XXX. Daarvoor heb ik het casco en de plattegronden opgezet".

19. In november 2011 heeft A een kort geding aangespannen tegen Z, onder meer omdat hij na 27 juni 2011 een aanzienlijk bedrag uit de maatschap zou hebben onttrokken en voorts omdat ze wenste te voorkomen dat Z de maatschap zou voortzetten onder de handelsnaam Z A, dan wel haar naam zou gebruiken anders dan ter aanduiding van beroepsactiviteiten die tot 1 januari 2012 waren ontplooid.
20. Op 2 december 2011 heeft A bij de politie in ABC-Noord aangifte gedaan van bedreiging door Z.
21. Bij tussenvonnis van 23 december 2011 werd Z gelast om de naam A in publieke uitingen te staken en gestaakt te houden.

22. Z heeft de maatschap voortgezet met B, onder wijziging van de naam in Z B. Het handelsregister van de Kamer van Koophandel vermeldt als oprichtingsdatum van de maatschap Z B 1 januari 2002, na een wijzigingsverzoek van Z gedateerd 9 januari 2012 om A uit de maatschap uit te schrijven en de naam te veranderen in Z B. Z heeft aan de opdrachtgevers van Z A laten weten dat hij de maatschap voortzet onder de nieuwe naam.
23. In een kort gedingvonnis van 29 mei 2012 zijn de BV's van Z zowel als Z in persoon hoofdelijk veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 30.000,- aan A (€ 55.000,- min een reeds door Z aan A betaald bedrag van € 25.000,-), omdat Z na de opzegging van de maatschap door A slechts na overleg met en toestemming van A – substantiële – bedragen aan de maatschap had mogen onttrekken.
- Het vonnis houdt met betrekking tot de vraag of de maatschap door de opzegging van A is geëindigd (zoals zij stelde) dan wel door Z kon worden voortgezet (zoals hij aanvoerde) onder meer in:
- “ De voorzieningenrechter houdt vast aan zijn in het tussenvonnis gegeven oordeel dat de maatschap niet is geëindigd maar door Z is voortgezet. (...) Nu Z tijdig heeft aangekondigd de maatschap te willen voortzetten, was hij (..) als enig vennoot bevoegd A B.V. uit de registers van de Kamer van Koophandel uit te schrijven”
24. In het blad Architectuur.nl is het project BCD in 2012 gepubliceerd onder de aanhef: ‘Een oase van rust in ABC, BCD door Z B Architecten’. De online publicatie is geplaatst op de site van Z B. Na bezwaar van A bij Architectuur.nl heeft X namens dit tijdschrift aan A op 31 mei 2012 gemaild:
- “ Voor het project heb ik contact gehad met de heer Z die mij de benodigde gegevens over het project heeft verschaft, inclusief de naam van het architectenbureau dat boven het artikel staat.”
- In het online tijdschrift is de naam van de architect vervolgens veranderd in ‘Z A’. Na aanschrijving door de advocaat van A heeft Z de oorspronkelijke online publicatie van de site van Z B gehaald.
25. Bij de presentatie van de genomineerde projecten op de site van de ABCse Nieuwbouwprijs 2012 werd als architect van de BCD aanvankelijk vermeld ‘Z B architecten (voorheen Z A Architectenbureau)’. Na een klacht daarover van A zijn de gegevens over de architect – die twee weken op de site stonden - van de site verwijderd.

26. Op de voorpagina van de website van het nieuwe architectenbureau A Architecten staat vermeld: "winnaar van xxxx". Daaronder staat een schets van de BCD naast een foto van de op de schets lijkende BCD na oplevering. In de verdere beschrijving van het project wordt als architect genoemd het 'voormalig Z A architectenbureau', als projectarchitect Z en als projectarchitect bibliotheek A. In de loop van 2012 is eraan toegevoegd: 'projectarchitect schetsontwerp: S. A' en is B verwijderd en weer teruggeplaatst als lid van het ontwerpteam.
27. Uit een arrest van het Gerechtshof ABC van 23 september 2012 blijkt dat Z in hoger beroep tevergeefs tegen het tussenvonnis van 23 december 2011 is opgekomen. Daarnaast was het Gerechtshof van oordeel dat de kort gedingrechter het gebod om het gebruik van de naam A te staken te ruim had geformuleerd. Dit leidde tot de toevoeging: "tenzij dit geschiedt ter aanduiding van beroeps/bedrijfsactiviteiten die tot 1 januari 2012 zijn ontplooid."
- Uit het arrest blijkt verder dat het Gerechtshof zich – anders dan de kort gedingrechter en met A - op het standpunt stelt dat Z weliswaar het contractuele recht heeft de zaken uit de maatschap voort te zetten, maar dat dit niet kan betekenen dat hij de maatschap Z A voortzet.

De klacht

28. A stelt dat zij, hoewel er redenen genoeg voor waren, in eerste instantie geen klacht tegen Z wilde indienen, maar dat ze zich hiertoe genoodzaakt heeft gevoeld door de klacht van Z tegen haar.
29. Zij baseert haar klacht op de volgende verwijten:
- het voeren van een onduidelijke projectadministratie met betrekking tot het project de BCD, waardoor het uiteindelijk verlies veel groter zou zijn geworden dan Z heeft doen voorkomen (a)
 - manipulaties met betrekking tot het aannemen van personeel (b)
 - publicatie van artikelen zonder correcte naamsvermelding (c)
 - publicatie van de projecten Z A onder de naam Z B (d)
 - onjuist informeren van opdrachtgevers (e)
 - het verspreiden van de onjuiste informatie dat Z de maatschap Z A voortzet, terwijl die maatschap is beëindigd (f)

- het sturen van facturen naar opdrachtgevers voor onuitgevoerde werkzaamheden (g)
- Verduistering van € 160.000,- in de periode van oktober tot en met december 2011, in reactie op de opzegging door A van het maatschapcontract (h)
- Manipulatie van inschrijfgegevens bij de Kamer van Koophandel door eigenhandige uitschrijving van A als maat in de maatschap en net te doen alsof de nieuwe maatschap Z B in 2002 is opgericht (i)
- Bedreiging dat zij spijt zou krijgen van haar opzegging en achtervolging met de auto door Z in december 2011 in ABC-Noord, waarbij A verwijst naar de in vermelde aangifte (j)

A voert daarnaast “andere punten” aan, die naar haar zeggen hebben geleid tot opzegging van de samenwerking, zoals scheefgroei in de omzetinbreng en winstuitkering, het verwijt dat de eigen BV van Z een verlies had op de balans waardoor een opdrachtgever zou hebben aangegeven dat hij geen zaken meer met de maatschap wilde doen, het uitvoeren van werkzaamheden door Z in strijd met de maatschapovereenkomst en onduidelijk declaratiegedrag.

Volgens A heeft Z zich op grond van het voorgaande schuldig gemaakt aan strafbare feiten, handelen in strijd met de statuten, reglementen, gedragsregels en besluiten van de BNA en handelen in strijd met de maatschapovereenkomst.

Zij verzoekt Z te ontzetten uit het lidmaatschap van de BNA

30. A heeft haar verwijten als volgt onderbouwd:

Ad a.: Volgens Z was het verlies op het project de BCD € 50.000,-, terwijl dit in werkelijkheid volgens de integrale urenadministratie € 170.000,- (dan wel € 151.000,-) zou zijn geweest. A stelt dat Z om het verlies te verhullen de projectadministratie deels van de server heeft gewist;

Ad b.: Z zou in januari 2011 (toenmalig medewerker) B buiten A om een vast arbeidscontract hebben aangeboden en hem buiten haar om in de periode januari tot en met maart 2011 hebben doorbetaald;

Ad c.: A verwijst op dit punt naar hetgeen hiervoor in 17., 18., 24. en 25. is weergegeven. Volgens A vernam zij van de organisatie van de ABCse Nieuwbouwprijs 2012 dat Z hen had benaderd en hen valselijk had voorgehouden dat de auteursrechten voor de BCD niet meer bij Z A maar bij de nieuwe maatschap Z B zouden berusten;

Ad d.: A verwijst op dit punt naar enkele door haar ter zitting overgelegde screenshots van de website van Z B Architecten, die het zouden doen voorkomen als zijn de projecten ‘XXX’, ‘XXXen ‘De XXX’ door Z B zijn gemaakt. Tevens verwijst zij naar de in 24. en 25.

vermelde feiten. Ten onrechte verschuilt Z zich volgens A met betrekking tot deze verwijten achter de oordelen van de kort gedingrechter, omdat naar haar mening duidelijk is, dat diens verbod om de naam A te gebruiken niet is gericht op publicaties over projecten die tijdens hun samenwerking zijn ontstaan.

Ad e: Volgens A beweert Z dat hij ervaring heeft in de zorg, terwijl dat niet waar is, waarbij zij als voorbeeld geeft een tender met betrekking tot 7 locaties in ABC Zuid;

Ad f: Volgens A was de maatschap conform het maatschapcontract per 1 januari 2012 geëindigd door haar opzegging en had Z slechts het recht om 'de zaken' uit de maatschap voort te zetten, niet de maatschap op zich.

Ad g: Z zou opdrachtgevers, die na beëindiging van de maatschap ervoor kozen met haar door te gaan, factureren op grond van een niet van toepassing zijnde boeteclausule in het maatschapcontract en toen dit niet lukte opdrachtgevers proberen te dwingen tot betaling van nog niet uitgevoerde, aan haar overgedragen werkzaamheden;

Ad h.: A verwijst op dit punt naar hetgeen onder 23. is weergegeven;

Ad i.: Volgens A is de Kamer van Koophandel inmiddels een onderzoek is gestart naar de manipulatie van gegevens door Z, waardoor het dossier van Z B is geblokkeerd;

Ad j.: Volgens A doen de verklaringen van Z en B (zie hierna) niets af aan hetgeen zij heeft verklaard bij de politie en zal zij, als het openbaar ministerie geen stappen onderneemt tegen Z, een klacht indienen bij het Gerechtshof.

31. Met betrekking tot de publicatie van gegevens over de BCD heeft A voorts betoogd, dat Z ten onrechte beweert dat A enkel projectarchitect was van de bibliotheek. Volgens A was zij aanvankelijk projectarchitect en is het schetsontwerp dat leidde tot BCD van haar hand. Ter zitting heeft ze hieraan toegevoegd dat Z ziek was, toen de maatschap in 2005 de architectenselectie won, en dat haar werk bepalend is geweest voor de eerste fase, waarin in het algemeen de ziel van het project wordt bepaald. Volgens A was het een rijdende trein, toen zij met zwangerschapsverlof ging en Z vroeg of hij de projectarchitect kon worden als kroon op zijn carrière. Toen het gebouw klaar was, heeft opdrachtgever de Alliantie haar laten weten niet te willen dat Z met alle roem zou weglopen, aldus A. Echter, toen de BCD werd genomineerd voor de ABCse Nieuwbouwprijs 2012 zag ze ineens dat dit gebeurde onder de naam Z B. De organisatie heeft dit op haar verzoek veranderd in Z A, maar vervolgens gebeurde hetzelfde in Architectuur.nl. Ook daar werd op haar verzoek gerectificeerd. Ook toen de prijs werd toegekend, gebeurde dit aanvankelijk onder de naam Z B, aldus A.

Het verweer

32. Z voert hiertegen primair aan dat de ‘waslijst aan verwijten’ aan zijn adres onvoldoende onderbouwd is en dat A niet duidelijk maakt welke gedragsregels hij zou hebben geschonden, zodat de klacht alleen al op een gebrek in de motivering zou dienen te stranden.

33. Z betwist de afzonderlijke verwijten als volgt.

Ad a. en b.: het verlies op de BCD zou veel minder hoog zijn dan A stelt, aldus Z, waarbij hij verwijst naar door hem overgelegde berekeningen en een mailcorrespondentie met zijn accountant. Hij zou geen gegevens van de server hebben gewist noch zich schuldig hebben gemaakt aan manipulatie bij het aannemen van personeel. Naar zijn zeggen wilde hij B slechts een contract voor bepaalde tijd aanbieden en werd in overleg met A de oplossing gevonden om Kleijn na drie maanden en 1 dag weer in dienst te nemen;

Ad c.: Volgens Z is onduidelijk op welke publicatie A doelt in haar mailbericht van 11 oktober 2011 (zie 17.) en bewijst zijn reactie (zie 18.) daarop niets. Wel is naar zijn zeggen later gebleken “dat de naamsvermelding inderdaad niet correct was”. Met betrekking tot de publicatie in Architectuur.nl stelt Z dat hij dit online blad op de juiste wijze heeft geïnformeerd, door hen te berichten dat als architect kan worden vermeld: ‘Z B Architecten (voorheen Z A Architectenbureau);

Ad d., f. en i.: Volgens Z gaat A eraan voorbij dat Z A niet is opgehouden te bestaan, maar is voortgezet door Z, hetgeen expliciet is erkend door de kort gedingrechter – die bovendien bepaalde dat Z de naam van A niet meer mag gebruiken. De betreffende projecten zijn volgens hem dus in feite projecten van (nieuw) Z B. Tevens zou hij hierdoor gerechtigd zijn om A bij de Kamer van Koophandel uit te schrijven als maat, zodat er geen sprake is van de beweerde manipulatie van gegevens.

Ad e.: waar A op doelt is volgens Z volstrekt onduidelijk;

Ad g.: Volgens Z is het juist dat hij aan opdrachtgevers, die op 1 januari 2012 met A meegingen, facturen heeft gestuurd voor onderhanden werk; in een enkel geval zou er wel degelijk een boete verschuldigd zijn geweest;

Ad h.: Volgens Z was na de opzegging door A de verhouding tussen de maten zodanig verslechterd, dat hij vreesde voor het voortbestaan van de onderneming; hij wilde daarom geld reserveren om de lopende rekeningen van de maatschap te kunnen voldoen. Van verduistering was naar zijn zeggen geen sprake;

Ad j: A zou geen gelegenheid onbenut laten om te beweren dat Z haar heeft achtervolgd en bedreigd, maar dit is naar zijn zeggen onjuist. Haar aangifte is een valse aangifte, waaromtrent hij overigens ook niets meer heeft vernomen. Hij verwijst naar een tweetal verklaringen van B en hemzelf.

34. Z heeft ter zitting met betrekking tot de publicatiegegevens over de BCD nog aangevoerd dat hij de ontwerper, maker en projectarchitect van het project de BCD is, met uitzondering van de bibliotheek, waarvan A de projectarchitect is. Volgens Z hebben ze in het begin samengewerkt: ze zijn samen naar Berlijn geweest en hebben uitgebreid schetsen van hoven hebben gemaakt en aan de productie van het masterplan gewerkt, aldus Z. Daarna is er nagepraat en is ieder voor zich schetsen gaan maken. Vervolgens is A met zwangerschapsverlof gegaan. De schetsen van Z zijn vervolgens verder uitgewerkt, aldus Z. De uiteindelijke BCD is volgens hem te zien als een logische voortzetting van zijn eigen schetsen, sterker nog: het gebouw zoals het er nu staat is een exacte weergave van zijn vroege schetsen. Om dit te staven heeft Z een selectie van enkele schetsen van A en hemzelf overgelegd en foto's die naar zijn mening de ontwikkelingsgang naar het voorlopig en het definitieve ontwerp laten zien.

De opzegging door A gaf hem naar zijn zeggen het recht om alle zaken van de maatschap over te nemen, inclusief de auteursrechten. A zou echter niet nalaten om jegens derden de schijn te wekken dat zij het grote brein is achter de BCD, en Z er ten onrechte van beschuldigen dat hij inbreuk maakt op "haar" auteursrechten. Hooguit zou zij persoonlijkheidsrechten op het ontwerp kunnen doen gelden als zij de maker was geweest, maar dat is zij niet, aldus Z.

Zij zou bovendien ronduit fraude plegen door sinds medio 2012 op haar eigen website een hem onbekende schets te presenteren waarop de toren van de BCD de huidige karakteristieke 'pet' heeft. Deze 'pet' is er volgens Z echter pas in de fase van het Definitieve Ontwerp aan toegevoegd, een fase waarin A allang geen bemoeienis meer had met het project, zodat de schets ofwel op een later tijdstip is gemaakt dan wel is gefotoshopt. Daarnaast omschrijft A zichzelf ten onrechte als projectarchitect van het schetsontwerp en wordt B niet genoemd als lid van het ontwerpteam, terwijl hij daar volgens Z wel deel van uitmaakte.

Desgevraagd heeft Z ter zitting verklaard dat de benaming 'projectarchitect' degene aanduidt die de verantwoordelijkheid draagt voor het project. Z heeft ter zitting overgelegd een boekje van opdrachtgever De Alliantie, stellende dat A het indertijd eens was met de omschrijvingen daarin (zie 13.).

Beoordeling van de klacht

35. Naar aanleiding van de klacht overweegt het College van Toezicht het volgende.
36. Zoals in eerdere uitspraken is neergelegd, zal het College van Toezicht ambtshalve oordelen welke gedragsregel van toepassing is, indien klager geen specifieke gedragsregel noemt. Dit betekent dat het primaire verweer van Z faalt, voor zover wordt betoogd dat afwijzing van de klacht dient te volgen nu A niet stelt welke gedragsregel Z zou hebben geschonden.
37. Naar het oordeel van het College zijn de klachten van A terug te voeren op schending van de gedragsregels 5.4 (verwijt c. en d.) en 5.1 (de overige verwijten, voor zover zij onder een gedragsregel vallen).
38. Gedragsregel 5.4 schrijft voor dat de architect erkenning geeft aan het aandeel dat de collega's en medewerkers in het ontwerp hebben gehad. Het College zal eerst beoordelen of juist is, zoals uit de klacht van A volgt, dat Z geen erkenning heeft gegeven aan haar aandeel in ontwerp(en). Daarbij geldt, dat A dit verwijt met name heeft geconcretiseerd met betrekking tot publicaties over het project de BCD, in Archdaily (zie 17.), Architectuur.nl (24.) en de ABCse Nieuwbouwprijs (25.), alsmede op de website van Z B, zodat het College wat betreft de verwijten c. en d. allereerst hierover zal oordelen.
39. Vaststaat dat partijen tot en met de schetsontwerpfase samenwerkten aan het project de BCD. Partijen verschillen van mening over hun rolverdeling in de beginfase en over de wijze waarop hun beider aandeel na oplevering in publicaties moet worden vermeld. Volgens Z maakten ze in de schetsontwerpfase ieder voor zich schetsen voor de BCD, zonder dat een van beiden het voortouw nam. Dit komt overeen met de indruk die oprijst uit de door Z geselecteerde en overgelegde stukken. Volgens A echter nam zij in de beginfase het voortouw, bepaalde zij de ziel van het ontwerp, en was ze – naar het College begrijpt: feitelijk – in die fase de projectarchitect, een situatie die veranderde toen zij na de schetsontwerpfase met zwangerschapsverlof ging. Deze lezing vindt enige steun in het schetsontwerp op de website van A Architecten dat - zoals ook Z blijkbaar vindt – een opvallende gelijkenis heeft met de huidige BCD. Enerzijds is echter onbekend wanneer deze schets is ontstaan, terwijl anderzijds Z heeft betoogd dat hij de schets nooit eerder

heeft gezien en dat de opvallend overeenkomstige 'pet' op schetsontwerp en uiteindelijke toren pas in een stadium zou zijn ontstaan waarin A niet bij het project was betrokken.

40. Zoals aan partijen op voorhand (wellicht ten overvloede) is meegedeeld, kent de onderhavige procedure niet de mogelijkheid van volledige bewijsvoering, zoals het horen van getuigen. Nu A's lezing van de beginfase, inhoudende dat zij toen als projectarchitect aangemerkt moest worden, naar het oordeel van het College onvoldoende aannemelijk is geworden, zal het College als uitgangspunt nemen dat er in de beginfase sprake was van een gelijke rolverdeling, waarin verandering kwam door A's zwangerschap. Vanaf dat moment werd Z projectarchitect. A was projectarchitect van de bibliotheek.
41. Het College concludeert op basis van het voorgaande dat het enige dat over het ontwerp van de BCD met zekerheid kan worden vastgesteld, is dat het tot stand kwam tijdens de samenwerking van partijen. In beginsel heeft derhalve als ontwerper dan wel architect te gelden 'Z A architecten'. Erkenning geven aan het aandeel van collega's betekent dan dat zowel Z als A in publicaties helderheid dienen te verschaffen over de ontwerper/architect, door als architect van de BCD op te voeren: Z A architecten.
42. Z heeft hiertegen twee algemene argumenten en enkele op de afzonderlijke publicaties toegespitste argumenten ingebracht. De algemene argumenten hebben betrekking op de situatie zoals die naar zijn mening ontstond door opzegging van A. Volgens Z was hij daardoor gerechtigd de maatschap voort te zetten per 1 januari 2012 onder wijziging van de naam in Z B – wat zijn naar zijn mening werd bevestigd door de kantonrechter. Volgens Z is het dan niet meer dan logisch, gezien ook de overgang van de auteursrechten naar de nieuwe maatschap, dat de projecten van de maatschap Z B in publicaties en op de website onder die naam worden vermeld, ook al is het project gestart onder de maatschap Z A. Volgens Z had de kort gedingrechter hem op 23 december 2011 bovendien verboden de naam A in publieke uitingen te gebruiken.
43. Meer specifiek betwist Z dat hij aan Architectuur.nl onjuiste gegevens heeft aangeleverd over de BCD. Het College begrijpt uit de bijlage waarnaar Z op dit punt verwijst, dat hij als juiste vermelding beschouwt: 'Architect: Z B Architecten (voorheen Z A Architectenbureau)' Met betrekking tot de publicatie van 4 oktober 2011 in Archdaily, waarin Z alleen zichzelf opvoert als architect van de BCD, voert hij enerzijds aan niet te begrijpen waar de

mailcorrespondentie op slaat, maar verklaart hij anderzijds tot de ontdekking te zijn gekomen dat de naamsvermelding inderdaad niet correct was.

44. Uit het voorgaande volgt allereerst dat het verwijt van A met betrekking tot Archdaily doel treft, nu Z dit erkent dan wel onvoldoende betwist, en temeer, nu deze publicatie vooraf ging aan de opzegging per 1 januari 2012. De algemene argumenten kunnen dus geen betrekking hebben op de naamsvermelding in Archdaily.
45. Tevens volgt uit het voorgaande dat Z niet betwist dat onder ongewijzigde omstandigheden als architect zou hebben te gelden 'Z A Architecten', maar zijn de omstandigheden door haar opzegging op de door hem gestelde manier gewijzigd. Naar het oordeel van het College gaat Z aldus voorbij aan de kern van de gedragsregel, de onder collega's te respecteren ethiek. Of de maatschap door Z is voortgezet is irrelevant voor de vraag of hij voldoende recht heeft gedaan aan A's aandeel in de BCD. Met verwijzing naar overweging 41. is de vermelding 'Architect: Z B Architecten' hiertoe onvoldoende. Ook een vermelding waarin de naam van de huidige maatschap wordt gevolgd door: '(voorheen Z A Architectenbureau)' is onvoldoende. Dit duwt immers het aandeel van A naar de achtergrond.
46. Het College verwerpt eveneens het verweer van Z dat het hem door de kort gedingrechter was verboden de naam van A in publicaties te gebruiken. Immers, vaststaat dat de vordering van A in kort geding was gericht op de toekomst, met een uitdrukkelijke uitzondering voor de periode van de samenwerking tot 1 januari 2012. Dat de bedoelde uitzondering in de beslissing niet uitdrukkelijk wordt genoemd maakt dit niet anders, omdat onbegrijpelijk zou zijn als de kort gedingrechter meer zou verbieden dan door A is gevorderd.
47. Met betrekking tot het specifieke verweer van Z geldt het volgende. In de publicatie in Architectuur.nl werd als architect 'Z B' opgevoerd, op basis van gegevens die volgens de redactie van Z B kwamen. Z betwist niet dat zijn gegevens zijn gebruikt, maar stelt dat hij eraan heeft toegevoegd: '(voormalig Z A Architectenbureau)'. Ook al zou dit juist zijn, dan treft A's verwijt doel, zoals blijkt uit voorgaande overwegingen. Dit geldt ook voor het verwijt dat de betreffende publicatie op de website van Z B is geplaatst. Overigens vraagt het College zich af waarom Z, als zijn lezing de juiste zou zijn, de redactie na publicatie op de wijze als vermeld in 24. dan niet heeft gewezen op de incorrecte

vermelding en waarom hij dan het onlineblad ondanks die incorrecte vermelding op de site van zijn nieuwe maatschap heeft geplaatst - waarvan de publicatie, zoals is komen vast te staan, pas is verwijderd na aanschrijving door de advocaat van A.

48. Het verwijt van A met betrekking tot de gelijksoortige vermelding op de site van de ABCse Nieuwbouwprijs 2012 treft eveneens doel, nu Z onweersproken heeft gelaten dat deze door zijn toedoen tot stand kwam. Dit leidt tot de conclusie dat Z met betrekking tot alle hiervoor besproken publicaties over de BCD gedragsregel 5.4 heeft geschonden.
49. A heeft Z daarnaast verweten dat hij op zijn website projecten van het architectenbureau Z A presenteert, als zouden deze zijn gemaakt door Z B. Zij heeft daartoe ter zitting screenshots van drie projecten overgelegd, waarop onder de aanduiding 'Z B Architecten' foto's zijn afgebeeld van respectievelijk 'XXX', XXXen 'De XXX'. Z is niet specifiek op dit verwijt ingegaan, naar het College aanneemt omdat dit valt onder zijn algemene standpunt dat hij de maatschap heeft voortgezet onder de nieuwe naam Z B. Nu het College dit verweer van Z al heeft verworpen, moet de conclusie zijn dat Z ook op dit punt gedragsregel 5.4 heeft geschonden.
50. Het College zal vervolgens beoordelen of sprake is van schending van gedragsregel 5.1. Zoals reeds is opgemerkt, kent een procedure als de onderhavige niet de mogelijkheid van volledige bewijsvoering, zoals het onder ede horen van getuigen. Dit is in overeenstemming met het doel: het scheppen van een betrekkelijk eenvoudige mogelijkheid om handelen of nalaten van architecten die lid zijn van de BNA te toetsen aan de gedragsregels. De procedure leent zich om deze redenen bij voorbaat niet goed voor het beoordelen van een complexe situatie als het verbreken van een maatschapverband.
51. Voor de verwijten onder a. (onduidelijke projectadministratie), b. (manipulatie met betrekking tot personeelsleden), g. (onterechte facturering aan opdrachtgevers die met A meegingen), h. (verduistering), en j. (bedreiging door Z) geldt dat Z deze gemotiveerd heeft betwist. Dit heeft tot gevolg dat zo er al sprake van zou kunnen zijn dat deze verwijten door gedragsregel 5.1 worden bestreken, ze onvoldoende zijn komen vast te staan en om die reden geen doel treffen. Het verwijt onder e. (onjuiste informeren van opdrachtgevers) strandt bij gebrek aan (voldoende) motivering. Dit geldt ook voor de "andere punten" als genoemd in 29.

52. Resteren de verwijten onder f. (verspreiden van de onjuiste informatie dat Z de maatschap heeft voortgezet) en i. (manipulatie van gegevens bij de Kamer van Koophandel). Naar het oordeel van het College beroept Z zich hier met succes op de oordelen van de kort gedingrechter, die immers zijn lezing van het contract bevestigden. Dat het gerechtshof in hoger beroep zich schaarde achter de lezing van A, kan aan Z niet achteraf worden tegengeworpen. Nu het College Z volgt in zijn verweer met betrekking tot het verwijt onder i., heeft hij geen belang meer bij de vraag, of een op 8 januari 2013 nog door hem in het geding gebrachte uitspraak in een klachtprocedure bij de Kamer van Koophandel in het onderhavige geschil zou moeten worden meegewogen.
53. Een en ander leidt tot de conclusie dat de verwijten van A, voor zover ze zijn terug te voeren op gedragsregel 5.1, niet steekhoudend zijn.
54. Met betrekking tot de aan de schending van gedragsregel 5.4 te verbinden gevolgen overweegt het College als volgt. Vast staat dat Z vanaf oktober 2011 in publicaties en op zijn website het aandeel van A in het project de BCD alsmede in een drietal andere projecten ten onrechte verdonkeremaande of naar de achtergrond schoof, waartegen A aanvankelijk slechts heeft geprotesteerd. Ook al is mogelijk juist het verwijt van Z dat A zich vervolgens op haar beurt op haar website ten onrechte presenteerde als 'projectarchitect schetsontwerp' van de BCD, dan laat dit onverlet dat Z ermee is begonnen om het aandeel van A onvoldoende te erkennen, en daarmee is doorgegaan, wat met name bij een prestigieus project als de BCD laakbaar is. Het College acht een waarschuwing voor Z op zijn plaats.

HET COLLEGE VAN TOEZICHT DOET DE VOLGENDE UITSPRAAK

Het College van Toezicht verklaart de bij brief van A tegen Z ingediende klacht deels gegrond en deels ongegrond.

Het College van Toezicht legt Z de maatregel van waarschuwing op

Aldus beslist op 25 januari 2013 door Kamer I van het College van Toezicht, bestaande uit mr. L.C.J.M. Spigt, voorzitter, ir. T. A. Ploeg en ir. R.P. Moritz leden, en mr. A.M.R. Smolders, secretaris

Voorzitter:

Secretaris:

Verzonden op:

5 februari 2013

Tegen deze uitspraak kunt u binnen 30 dagen na verzending in hoger beroep komen bij een met redenen omkleed bezwaarschrift in vijfvoud aan de Raad van Beroep voor het Toezicht, t.a.v. dhr. W. Post, Koninginneweg 182, 1075 EH ABC, onder gelijktijdige overmaking van € 350,- (zijnde € 283,50 + 21 % BTW) op de rekening van BNA/College van Toezicht, nummer 46.69.44.349 bij de ABN AMRO Bank N.V., kantoor Koningsplein te ABC of op nummer 71518 bij de ING t.n.v. BNA/College van Toezicht.